

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3007/2018. (I. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.21.425/2016/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján (dr. Galambos Károly, 1054 Budapest, Alkotmány utca 4., I/105.) alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztett az Alkotmánybíróság elé a Kúria Pfv.IV.21.425/2016/5. számú ítélete, a Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.21.165/2015/5. számú ítélete, valamint a Fővárosi Törvényszék 10.P.24.966/2014/19. számú ítélete ellen, azok alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve. Az indítványozó álláspontja szerint az ítéletek ellentétesek az Alaptörvény Nemzeti Hitvallásában foglalt egyes deklarációkkal, a B) cikk (1) bekezdésével, az R) cikkel, az I. cikkel, a II. cikkel, VI. cikk (2) bekezdésével, a XIII. cikk (1) bekezdésével, XXVIII. cikk (1) bekezdésével, a 26. cikk (1) bekezdésével, a 28. cikkel és a 39. cikk (2) bekezdésével.
- [3] 1.1. Az indítványozó egy utazási irodában kért tájékoztatást személyes adatai kezelésével kapcsolatban, miután az utazási iroda elutasította egy utazásban való részvétel iránti kérelmét egy korábbi utazással kapcsolatban történetekre, perben érvényesített minőségi kifogásra való hivatkozással. Az indítványozó az alperestől arra vonatkozóan kért tájékoztatást, hogy mely személyes adatait kezeli a társaság vagy a rendelkezése szerint megbízott adatfeldolgozó, mi az adatkezelés forrása, célja, jogalapja, időtartama, mi az adatfeldolgozó neve, címe, az indítványozó mely adatával, mikor, milyen adatkezeléssel összefüggő tevékenységet végzett, adatainak továbbítása esetén mi az adattovábbítás jogalapja, címzettje és ideje. Az alperes utazási iroda a tájékoztatást megtagadta arra hivatkozva, hogy az indítványozó kérdései nem válaszolhatók meg, mivel az alperes személyes adatokat nem kezel, valamint az alperessel ügyfélkapcsolatban álló személyek adatai nem tartoznak az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) hatálya alá. Ezt követően az indítványozó keresetet nyújtott be, amelyben az alperest mint adatkezelőt az Infotv. 22. §-a alapján a korábban benyújtott kérelme szerinti személyes adat kezelésére vonatkozó tájékoztatás kiadására kérte kötelezni. A Fővárosi Törvényszék az indítványozó keresetét elutasította, mert az kétséget kizáróan nem bizonyította, hogy az alperes az indítványozó személyes adatai tekintetében adatkezelő, adatkezelést végez. Ennek hiányában a személyes adatok kezelésére vonatkozó tájékoztató kiadására sem kötelezhető. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes adatkezelő, illetve azt is, hogy a személyes adatok kezeléséről való tájékoztatási kötelezettség nem függ attól, hogy a bejelentkezés az adatkezelési nyilvántartásba megtörtént-e, és ennek hiánya önmagában nem igazolja, hogy az alperes személyes adatok kezelését nem végzi. Az indítványozó és az alperes között korábban, 2002-ben létrejött utazási szerződésre az Infotv. rendelkezései nyilvánvalóan nem alkalmazhatók. A bíróság kiemelte, hogy az Infotv. 65. § (3) bekezdése értelmében a hatóság nem vezet adatkezelési nyilvántartást arról az adatkezelésről, amely ügyfélkapcsolatban álló személyek adataira vonatkozik. Az indítványozó adatai az alperes emlékezetében őrződtek meg.
- [4] Az indítványozó az ítélettel szemben fellebbezéssel élt. A Fővárosi Ítéltábla ítélete szerint az elsőfokú bíróság a tényállást kellően feltárta, abból okszerűen jutott arra a megállapításra, hogy az alperes nem kezeli a felperes személyes adatait, így nem kötelezhető ennek kapcsán tájékoztatás adására. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a perköltség tekintetében változtatta meg, egyebekben helybenhagyta. A másodfokú bíróság rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást, amikor megállapította, hogy a tevékenységével összefüggésben az ügyfelek által tudomására hozott személyes adatok vonatkozásában az alperes adatkezelő. Helytálló volt az a megállapítás is, hogy az adatkezelési nyilvántartásba történő felvétel vagy ennek hiánya nem

igazolja vagy cáfolja, hogy az alperes személyes adatokat kezel. A perben az indítványozónak kellett bizonyítania a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 164. § (1) bekezdése alapján azt, hogy a tájékoztatás igénylésének időpontjában az alperes birtokában, kezelésében álltak az indítványozó személyes adatai. Ennek az indítványozó nem tett eleget. Az alperes állítása szerint az indítványozó 2002-es utazásra való jelentkezése kapcsán kezelésébe került iratokat az időmúlásra tekintettel már megsemmisítette, ennek ellenkezőjét az indítványozó nem bizonyította. A perbeli tanú életszerű magyarázatot adott arra, hogy az indítványozó neve miért maradt meg emlékezetében; azóta már nyugdíjba vonult munkatársától tudta, hogy az indítványozóval azonos nevű személy „problémás esetnek” bizonyult. A másodfokú bíróság rámutatott, hogy az információnak a munkatárs emlékezetében való rögzülése nem minősíthető az Infotv. 3. § 10. pontjában írt adatkezelésnek, ezért a perbeli adatok körében az alperes nem adatkezelő, és az alkalmazott emlékezetében megőrzött, de nem rögzített adat vonatkozásában az alperesnek nincs az Infotv. 15. § (1) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettsége.

- [5] A jogerős ítélet ellen az indítványozó nyújtott be felülvizsgálati kérelmet. Az indítványozó kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság nem ismertette a tárgyaláson az általa előterjesztett bizonyítás kiegészítésére vonatkozó beadványt, és a tárgyalási jegyzőkönyv sem tartalmazza azt, hogy az indítványozó kérte a tárgyalás elhalasztását. A Kúria megállapítása szerint az indítványozó által hivatkozott eljárási szabálysértések megvalósultak, ezek azonban a per érdemi elbírálására nem hatottak ki. Az indítványozó felülvizsgálati kérelemben kifejtett álláspontja szerint a per tárgya az volt, hogy az alperes köteles-e tájékoztatást adni az általa kezelt személyes adatokról. Az alperes válaszelevele a tájékoztatás megtagadásának tekintendő, amelyben nem hivatkozott az Infotv. 16. § (1) bekezdésében felsorolt indokok egyikére sem. Az indítványozó szerint az alperes levelének bemutatásával igazolta, hogy alperes személyes adatait kezeli. A Kúria álláspontja szerint az adatkezeléssel kapcsolatos tényállás egyértelműen megállapítható volt. Az indítványozó – 2002. évi utazását követően – 2014-ben ismételten az alpereshez fordult szerződési ajánlattal, amelyre az alperes válasziratában rögzítette az indítványozó nevét, elérhetőségét és a korábbi utazás során keletkezett problémát, így alperes ismét adatkezelővé vált. Ellenkező bizonyítás hiányában egyértelmű volt, hogy az alperes a válaszelevelet megelőzően az indítványozó adatait már nem kezelte. Miután a perbeli adatok tekintetében az alperes adatkezelői minősége és a kezelt adatok mibenléte a per során teljes mértékben ismertté vált, ebben a körben az indítványozó tájékoztatás iránti igénye okafoyottá vált. Mivel az indítványozó nem állt el a keresetétől, és nem szállította le igényét a perköltségre, olyan adatok tekintetében kért marasztalást, amelyre vonatkozó igénye a per során kielégült, ezért a bíróság érdemben utasította el az indítványozó keresetét. Erre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.
- [6] 1.2. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában előadta, hogy álláspontja szerint az ítéletek ellentétesek az Alaptörvény Nemzeti Hitvallásában foglalt egyes deklarációkkal, B) cikk (1) bekezdésével, az R) cikkel, az I. cikkel, a II. cikkel, VI. cikk (2) bekezdésével, a XIII. cikk (1) bekezdésével, XXVIII. cikk (1) bekezdésével, a 26. cikk (1) bekezdésével, a 28. cikkel és a 39. cikk (2) bekezdésével. Az indítványozó panaszában lényegében megismételte a rendes bírósági eljárások, valamint a felülvizsgálati eljárás során kifejtett érveit, valamint az alábbiak szerint kiegészítette azokat az egyes alaptörvényi rendelkezések sérelmét alátámasztó indokolással.
- [7] Az I. cikk sérelme tekintetében az indítványozó szerint „a felülvizsgálati kérelem előterjesztése esetén, ha a jog-sérelmében szenvedett fél az alapjogi sérelem miatt a végrehajtás felfüggesztését kéri, a felfüggesztés azon kivételes körbe tartozik, amely az alapjog védelmét az állam elsőrendű kötelezettségévé teszi”.
- [8] A II. cikkel kapcsolatban az indítványozó előadta, hogy sérti emberi méltóságát az, hogy a Kúria olyan tényekre alapozva hozta meg döntését a felülvizsgálati eljárásban, amelyekre az indítványozó nem tehetett nyilatkozatot. Ugyancsak az indítványozó emberi méltósághoz való jogát sérti az, hogy az eljáró bíróságok nem tájékoztatták őt bizonyítási kötelezettségéről.
- [9] Az indítványozó szerint a személyes adatok kezelésével kapcsolatos tájékoztatás kiadására irányuló keresetet elutasító másodfokú ítélet nem felel meg a jogszabályoknak, így sérti az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdését. A személyes adatok védelméhez való jog az indítványozó szerint sérült a Kúria tévedése miatt. A továbbiakban lényegében a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelme tekintetében előadottakat ismétli meg a személyes adatok védelméhez való jog sérelme tekintetében is.

- [10] Az indítványozó tulajdonhoz való jogát sérti az, hogy az indítványozónak olyan perköltség-fizetési kötelezettsége keletkezett, amely nem merült volna fel akkor, ha tájékoztatást kapott volna kereseti kérelmének alperes általi teljesítéséről.
- [11] Tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát sérti az, hogy a Kúria döntésében megfogalmazott állításokra az indítványozó nem tudott az eljárás során reflektálni. Ugyancsak sérti az indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát az, hogy a Kúria nem helyezte hatályon kívül a másodfokú bíróság ítéletét annak eljárási hibái miatt. Az indítványozó szerint a Kúria olyan új tényállást állapított meg, amelyre nem volt jogi lehetősége.
- [12] Az indítványozó ilyen okok mentén kezdeményezte a kifogásolt ítéletek alaptörvény-ellenességének megállapítását és azok megsemmisítését.
- [13] Az indítványozó perújítást is kezdeményezett. Perújítási kérelmét arra alapította, hogy a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság levele, amely az alperes adatkezelési nyilvántartásba való felvételét igazolja, az alapperben el nem bírált új bizonyíték. A Fővárosi Törvényszék az indítványozó perújítási kérelmét elutasította arra tekintettel, hogy a perújítási kérelem nem megengedhető, mivel a tény, hogy az alperes az adatkezelési nyilvántartásban szerepel, már a másodfokú eljárásban ismert volt, azt a másodfokú bíróság érdemben elbírált. Az indítványozó a perújítási kérelmét elutasító végzéssel szemben fellebbezést nyújtott be, melynek eredményeként a Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta tekintettel arra, hogy azzal – indokaira is kiterjedően – egyetértett.
- [14] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [15] Az alkotmányjogi panaszt határidőben, jogerős bírósági döntéssel szemben nyújtotta be az indítványozó, aki jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, és érintettsége egyértelmű, mivel az alkotmányjogi panasszal érintett bírósági eljárások felperese volt.
- [16] Az alkotmányjogi panasz befogadásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az indítvány e feltételnek csak részben tesz eleget, ugyanis nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot az Alaptörvény Nemzeti Hitvallása, az R) cikk és az I. cikk. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére pedig csak két esetben alapítható alkotmányjogi panasz: a kellő felkészülési idő hiánya, illetve a visszaható hatály tilalma miatt, az indítvány azonban nem ebben a vonatkozásban állítja a felhívott cikk sérelmét {lásd a Nemzeti Hitvallást és a B) cikk (1) bekezdését illetően pl. 3127/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [19]; az R) cikk és az I. cikk vonatkozásában pl. 3193/2017. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [14]}.
- [17] Az Alaptörvény 26. és 28. cikkei pedig a bírói hatalmi ág működésével kapcsolatos iránymutatást, követelményt rögzítenek, alapjogot vagy Alaptörvényben biztosított jogot az indítványozó vonatkozásában tehát ezek a rendelkezések sem határoznak meg. Ezért az utalt alaptörvényi rendelkezésekkel összefüggésben érdemi vizsgálat lefolytatásának nem volt helye.
- [18] Az Abtv. 52. §-a továbbá kifejezetten rögzíti a határozott kérelem követelményét, amelynek részét képezi az indokolás előterjesztésének a kötelezettsége is [52. § (1b) bekezdés b) és e) pont]: „[i]ndokolás hiányában a kérelem nem felel meg határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség. Az Alaptörvény egyes rendelkezéseinek pusztá felsorolása ugyanis nem ad kellő alapot az alkotmányossági vizsgálat lefolytatására” [34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]]. Az indítvány e követelménynek az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése vonatkozásában nem tesz eleget, ezen alaptörvényi cikket érintően ugyanis az indítványozó nem terjesztett elő érvelést.
- [19] A kifejtettek alapján ebben a vonatkozásban az egyéb törvényi feltételek teljesülése ellenére sem kerülhetne sor érdemi alkotmányossági vizsgálatra.
- [20] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.
- [21] Az Alkotmánybíróság az emberi méltósághoz, a személyes adatok védelméhez, a tulajdonhoz és a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogok sérelmével összefüggésben az alábbiakra mutat rá.
- [22] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában lényegében a Kúria ténymegállapításainak és jogi értékeléseinek alkotmánybírósági felülvizsgálatát kezdeményezte. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben hangsúlyozza

azt a következetes gyakorlatát, amely szerint tartózkodik annak vizsgálatától, hogy a bírósági döntések indoklásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelt-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat [3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]]. Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az ítéleteknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálata során van jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére, azonban nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazásának felülbírálatára, így a bizonyítékok felülmérlegelésére, a tényállás megállapítására vagy a jogvitát lezáró határozat kizárólag szakjogi tartalmú kritikájára [3212/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [11]].

- [23] A benyújtott alkotmányjogi panasz tehát az Alaptörvény II. cikkében, VI. cikk (2) bekezdésében, XIII. cikk (1) bekezdésében és XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt jogok sérelmével összefüggő elemében valójában az ügyben meghozott, az indítványozó számára kedvezőtlen bírósági döntések kritikája, amely nem vet fel alkotmányossági kérdést. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a bírói jogalkalmazás helyességét, valamint a bíróságok döntését vitatja. Az indítványozó alapvetően nem értett egyet a Fővárosi Törvényszék és a Fővárosi Ítéltábla megállapításaival az alperes adatkezelésére vonatkozóan, és nem értett egyet a Kúria döntésével, döntésének alapjaként felhasznált tényállással sem. Álláspontja szerint a törvényszék és az ítéltábla nem megfelelően értékelték a bizonyítékokat, eljárási hibákat követtek el, és helytelenül jutottak arra a jogi következtetésre, hogy az alperes adatok kezelésére vonatkozó tájékoztatás kiadására nem kötelezhető. Az indítványozó nem értett egyet a Kúria azon megállapításával sem, hogy az első- és másodfokú eljárások során teljes mértékben ismertté vált az alperes adatkezelői minősége és a kezelt adatok mibenléte. Az indítványozó az ítéletek vizsgálatát tehát valójában nem alkotmányossági szempontból kérte, hanem azt kívánta elérni, hogy a tényállás megállapítása, valamint a tények értékelése, és az abból levont következtetések tekintetében elfoglalt bírói álláspontot változtassa meg az Alkotmánybíróság. Az indítvány nem tartalmaz olyan elemet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kérdését.
- [24] Tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz részben nem alapjog sérelmét állította, részben nem tartalmazott indokolást az Alaptörvény felhívott rendelkezése sérelmét illetően, valamint a jelen ügyben nem merült fel olyan, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, mely az alkotmányjogi panasz befogadását indokolta volna, ezért az alkotmányjogi panasz – a fentiek alapján – nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében és 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2018. január 16.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1154/2017.

